

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'**Amical de Mauthausen**
i altres camps de concentració nazis

Sumari

- 1 Homenatge de la UB als deportats
- 2 Joaquim Amat-Piniella, manresà il·lustre
- 2 Palafrugell
- 2 Viraròs
- 2 Mataró
- 2 50è aniversari de l'alliberament del camp de Mauthausen
- 2 Gijón
- 3 Fraga
- 3 València
- 3 Altres activitats
- 3 Recordem a...
- 3 Detenció de neonazis
- 4 Lectures recomenades
- 4 Conveni Generalitat-Amical
- 4 Donació de llibres

HOMENATGE DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA ALS DEPORTATS

En el context dels actes que s'han realitzat darrerament per recuperar la memòria democràtica, el dia 11 de maig la Universitat de Barcelona, en el marc del Paranimf, va retre un solemne homenatge als deportats catalans, emblemes de la lluita dels republicans que patiren la deportació i l'exili com a fruit de la seva trajectòria antifeixista.

Sota la presidència del Rector, Joan Tugores, i amb la presència de Jorge Semprún, supervivent de Buchenwald, i d'Enric Marco, president de l'Amical de Mauthausen i exdeportat de Flossenbürg, els 28 homenatjats, que van rebre la medalla de la Universitat, van ser representats per 9 supervivents, arribats d'arreu de Catalunya, de França i d'Amèrica. Sota un respectuós silenci, entraren acompanyats de membres del claustre per ocupar els seients preferents de la sala, mentre l'actriu Carme Fortuny llegia un extracte de la seva biografia. La coral de la pròpia

Universitat i la interpretació per un violoncelista del Cant dels Ocells va dotar l'acte d'una emotivitat que omplia totalment el recinte.

En els seus parlaments, Semprún va insistir en el caràcter decisiu de la trajectòria dels republicans a Mauthausen en la història de l'exili roig i Marco va recordar la tragèdia d'una joventut desagnada que actualment segueix cridant amb força el lema del "Mai més".

L'acte va complementar-se amb la inauguració d'una exposició fotogràfica sobre el camp de Mauthausen i amb la col·locació d'una placa al vestíbul de la Universitat en memòria dels lluitadors per la llibertat, la democràcia i la pau que substituirà, a partir d'ara, l'anterior, que duia encara gravat el nom del general Franco.

© Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis

Sils, 1 baixos - 08002 Barcelona
Tel. 93 302 75 94 - Fax 93 302 75 83
e-mail: A_MAUTHAUSEN@terra.es

REDACCIÓ: Rosa Toran

EDITA: J.J.Gràfics
Tel. 93 555 43 18 - 08328 Alella

Dipòsit legal: B-14.608-2001

S'autoritza la reproducció de fragments citant la procedència.

ACTIVITATS

JOAQUIM AMAT-PINIELLA, MANRESÀ IL.LUSTRE

El passat 26 de març l'Ajuntament de Manresa va incorporar Amat-Piniella a la Galeria de Manresans Il.lustres, amb un retrat pintat per Josep Barés que va ser col.locat per l'alcalde, Jordi Valls, i el fill de l'homenatjat, Marcel Amat.

En un acte a la sala de plens municipal, a vessar de públic per la transcendència del moment, que va comptar amb la presència del president del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, Manresa va voler palesar el reconeixement a tota la generació que va lluitar pels ideals de la llibertat, la justícia social i el catalanisme. Els parlaments, a càrrec del Sr. Benach, l'alcalde, el regidor de Cultura, Ramon Fontdevila, i Oriol Amat, nét del manresà il.lustre, insistiren en la personalitat íntegra de l'autor de l'extraordinària obra K-L Reich, i en l'alt preu que van satisfer els republicans antifeixistes. Durant l'acte van escoltar-se les paraules gravades de Montserrat Roig entrevistant Amat-Piniella i la historiadora Rosa Toran va pronunciar la conferència "Revelar la veritat, reparar el mal".

PALAFRUGELL

En el marc de l'assemblea celebrada el dia 23 al Teatre Municipal, el dia abans al Museu del Suro es realitzà un acte per presentar el llibre editat per l'Amical Ravensbrück, un espai de mort, un espai de record. Un viatge acompanyant la Neus Català, amb l'aportació d'escrits i fotografies realitzades pels participants, i inaugurar l'exposició Resistents i Deportades, que ressegueix la trajectòria de les dones al camp de Ravensbrück. L'acte, al qual va assistir un nombrós públic, fou presidit pel Conseller de Relacions Institucionals de la Generalitat, Sr. Joan Saura, l'alcalde i el regidor de Cultura de la localitat. Saura va recordar el compromís del govern a donar suport a les iniciatives que impulsin el reconeixement dels lluitadors per la democràcia i va anunciar el conveni signat entre el seu departament i la nostra associació. Les autoritats locals van mani-

festar el seu agraïment per fer de la seva ciutat el marc de les activitats de l'Amical, el president de la qual va recordar la vàlua de la lluita femenina antifeixista, representada per Neus Català i Lise London, símbols de la deportació. Amb les seves paraules emocionaren el públic i reberen homenatge a través de l'ofrena floral de dues estudiants.

El dia següent s'inaugurà una placa en un monòlit a la memòria dels deportats i deportades catalans. En l'assemblea s'aprovaren els informes de gestió i econòmics, es votà la composició de la Junta i es delegà a aquesta per informar-se de l'Ajuntament de Castellar del Vallès sobre les condicions de consulta de l'Arxiu de la deportació i per solucionar el tema de la representació al Comitè Internacional de Mauthausen.

VINARÒS

La Fundació de la Caixa de Vinaròs va organitzar una sèrie d'actes sota el lema L'experiència de l'horror: un oblit impossible, durant els dies 22 al 30 d' a b r i l . L'exdeportat Francesc Batiste va rebre l'homenatge amb la concessió per l'Ajuntament la Medalla de la Ciutat, en un acte solemne i emotiu, que va complementar-se amb un seguit de conferències als instituts del propi Batiste i de l'historiador valencià Blas Mínguez, la mostra fotogràfica de l'Amical a la sala d'exposicions i la clausura de les activitats amb la projecció del documental "Nit i Boira" d'Alain Resnais, presentat per Rosa Toran.

MATARÓ

El Grup de Recerca de la Memòria Històrica va organitzar un acte al Foment Mataroní per commemorar el 73è aniversari de la proclamació de la República. Amb una nodrida assistència entre la que destacava el públic jove, l'argentonina Margarida Colomer va explicar l'aixecament militar a Mataró el juliol de 1936 i Rosa Toran va incidir en la trajectòria de l'exili i en el destí de molts republicans als camps nazis, un cop acabada la Guerra civil.

Com és habitual, el dia 7 d'abril, coincidint amb les dates de l'alliberament del camp de Mauthausen l'Amical va

dipositar una ofrena floral al monument erigit a la ciutat en memòria dels deportats.

59è ANIVERSARI DE L'ALLIBERAMENT DEL CAMP DE MAUTHAUSEN

Una representació de l'Amical, encapçalada pel seu president, va viatjar a Mauthausen per assistir als actes commemoratius durant els dies 8 i 9 de maig. En aquesta ocasió vàrem ser rebuts per l'ambaixador d'Espanya a Àustria que va ser informat de l'estat del projecte Mauthausen 2005. El comboi dels republicans i de les activitats de l'associació i les possibles línies de col.laboració. A més de la participació en la desfilada oficial del diumenge, junt al grup de republicans d'Àustria i de les autoritats que representaven a Espanya, també assistirem als actes celebrats a Ebensee i a Gusen. Els contactes establerts amb un dels responsables del nou memorial del camp van quallar en una reunió de treball, i també es va avançar en els projectes de col.laboració amb l'arxiu del Ministeri de l'Interior i amb professionals que es desplaçaran a Barcelona per endegar tasques documentals.

GIJÓN

L'Ateneo Obrero de Gijón va retre un emotiu homenatge als republicans deportats amb motiu de l'aniversari de l'alliberament dels camps, seguint amb la seva tradició des de 1997. El dia 6 maig se celebrà una taula rodona al Palácio Valdecarnaza, amb la participació de la nostra delegada a Astúries, Sra Angelita Andrada, i la projecció del film Cerca del Danubio; i el 8 de maig es realitzà una ofrena floral al monument erigit al Parc de la Providencia, per recordar als centenars de deportats asturians. L'alcaldesa de Gijón, el regidor d'Izquierda Unida, el president de l'Ateneo Obrero i la nostra delegada van recordar amb emoció els deportats morts enguany, Galo Ramos i Manuel Cortés.

Manifestem la nostra preocupació davant el vandalisme i provocació dels individus que, per segona vegada, han esborrat les lletres del monòlit i l'han deixat cobert d'enganxines dels caps rapats.

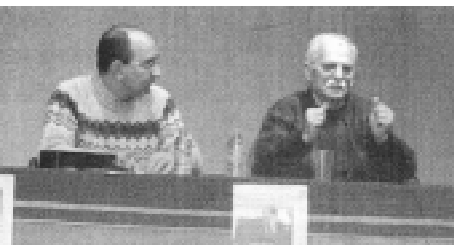
ACTIVITATS

FRAGA

El passat 27 de maig se celebraren a Fraga un seguit d'actes d'homenatge als deportats fragatins i de la seva comarca, organitzats per l'Ateneu. El Sr. Mariano Constante, nascut a Capdesaso (Osca) i deportat a Mauthausen, va ser objecte d'una recepció a l'Ajuntament, seguida d'una ofrena de flors al monòlit memorial del Parc de l'Estacada. A més pronuncià conferències al Palau Montcada i a l'IES "Bajo Cinca", completades amb la projecció del film "Mauthausen" i amb una exposició fotogràfica sobre els camps nazis.

VALÈNCIA

La tasca del nostre estimat soci Paco Aura és constant i esdevé un exemple de compromís per haver fet de la divulgació de la seva experiència a Mauthausen un dels eixos de la seva vida. Destaca la seva col.laboració amb professors d'Història Contemporània de la Universitat de Castella-La Manxa que ha permès furnir el fons documental d'història oral d'aquesta universitat; també ha impartit conferències al Col.legi San Roque d'Alcoy i ha participat, el passat 5 de març, en les Jornades organitzades pel Fòrum de la Pau i la Tolerància al Centre Cultural El Teular de Cocentaina, junt a l'historiador Paco Blay.

Altres activitats realitzades són:

- Col.laboració en les presentacions dels llibres Anotacions sobre Hitler de Sebastian Haffner el 19 d'abril a la Casa Elizalde de Barcelona i el 27 maig al Col.legi de Doctors i Llicenciats, amb la participació de Rosa Toran, i L'Hora Blanca de David Serrano al Museu d'Història de Catalunya, el passat 3 de juny, acte en el qual intervingueren Enric Marco i Rosa Toran.

- El 27 de març Porreras dedicà una jornada a rememorar la presència dels espanyols als camps nazis, per iniciativa de l'Ajuntament i la col.laboració de Lluís Llach, que excusà, per raons professionals, la seva presència als actes.

- El poble de La Sènia homenatjà, el passat 13 d'abril, els republicans deportats, en el marc del Centre Cultural i amb la col.laboració del Regidor de Cultura, Oriol Amat, nét de Joaquim Amat-Piniella.

- La Seu d'Urgell i Andorra han estat l'escenari d'un seguit d'actes des del 17 de març al 2 d'abril per rememorar l'experiència dels camps nazis, amb conferències al Centre Civic El Passeig de La Seu i als estudiants de la comarca, impulsades pel Consell Comarcal. El ressò a la premsa ha estat molt significatiu, i en tots els articles s'ha destacat el valor del testimoniatge aportat per Enric Marco que va sumar a l'explicació de la seva experiència reflexions sobre l'actualitat, amb la finalitat que el jovent indagui en les causes que fan possible l'esclavització, la tortura i el menyspreu per la vida dels altres.

RECORDEM A:

José Ayet García, nascut a Fayón (Saragossa) i que, des d'Estrasburg, va ser deportat a Mauthausen, on romangué des del 13 de desembre de 1940 fins a l'alliberament, amb la matrícula 4601. Soci n. 97, va morir l'ú de juny.

Salvador Benítez, exdeportat a Mauthausen i soci n. 414, que va morir el 2 d'abril a Ceret. Assistí a la cerimònia en record seu i en representació de l'Amical Matías Arranz, que va pronunciar les següents paraules: "Madame Benítez, estimats camarades, l'Amical de Mauthausen de Barcelona m'ha pregat de representar-la en les exèquies del vostre espòs; fer-ho és un honor i sobretot un deure, però amb una gran tristesa, doncs la pèrdua de Salvador Benítez ha de ser considerada per a tots nosaltres com el símbol de la fidelitat a la República espanyola i a l'esperit de la Deportació; per a ell no hi havia fronteres ni límits per expressar-ho, i tampoc coneixia el sectarisme, que detestava. On hi havia algun interès per la República o per la Deportació, ell hi era sempre present per recordar-ho. Un exemple que ha durat una bella època, avui gairebé desapareguda. Que tots aquells que han canviat aquest esperit per l'oportunisme reflexionin sobre la situació d'avui, no massa brillant."

Aurora Cortés. Integrant del comboi d'Angulema, va morir el dia 22 de maig al Prat de Llobregat.

Pilar Escobedo Daniel. Vídua de Julio Navarro Escobedo, deportat mort a Gusen el 14 de març de 1943. Sòcia n. 179, va morir el 14 d'abril.

Bernabé Miguel García Polanco de Saragossa que va morir el mes de maig. Soci n. 423, havia estat internat a Grini (Noruega) des del 19 de gener de 1944 fins el mes de juny de l'any següent.

Pilar Romeu Carnicer. Membre de l'Associació Promemòria als Immolats per la llibertat de Catalunya, en memòria del seu pare afusellat al Camp de la Bota el 15 de novembre de 1939, i sòcia n. 481 de l'Amical, va morir el 6 de maig.

DETENCIÓ DE NEONAZIS

Tres dirigents del CEI (Círculo de Estudios Indoeuropeos) han estat detinguts per la divisió d'informació de la Policia Autònoma, acusats d'associació il·lícita i d'apologia del genocidi. L'operació és fruit de les investigacions iniciades a la llibreria Kalki de Barcelona el passat mes de juliol pels Mossos d'Esquadra, durant la qual es van incautar més de 10.000 llibres i materials de propaganda nazi a punt de ser distribuïts a diverses parts del món. Els detinguts parodiaven les cerimònies de les SS, tenien programes d'adoctrinament de joves i jocs de simulació per difondre l'odi racial, la violència, el fanatisme i la intolerància.

El president de l'Amical en un article adreçat a la premsa ha expressat: "Alguien deberá intervenir para que se aceleren los trámites de la sentencia que tenemos recurrida hace años en el Tribunal Constitucional contra la librería Europa y Pedro Varela por apología del genocidio, alguien debe hacer lo mismo con respecto a la denuncia interpuesta hace unos meses contra la librería Kalki por las mismas o parecidas causas y algunas más puestas al descubierto ... Todos los demócratas debemos considerar como una de las mayores indignidades que sufrimos, que sea esta ciudad la de las mayores manifestaciones por la paz y contra la guerra, la que se manifiesta claramente antifascista, la que albergue el foco más importante de difusión de la ideología nazi en Europa... y a todos nos corresponde el no olvidar quien facilitó los medios y las permisibilidades para ello."

LECTURES RECOMENADES

Miquel FERRÀ MARTORELL, *El dia que Himmler va anar als toros*, Edicions de 1984, Barcelona 2004, 108 pàgs. Sota un nom fals, la veu del protagonista, l'ajudant de Himmler, narra uns fets reals esdevinguts durant la visita d'aquest a Espanya l'any 1940. Amb el marc de l'intent per involucrar Franco en l'operació Fèlix -ocupació de Gibraltar-, l'obsessió nazi per la puresa racial porta la delegació a indagar sobre la presència de jueus a Espanya, al temps que el protagonista acaba per suïcidar-se en assabentar-se de la deportació i mort de la seva dona i filles a Auschwitz, després d'aprofitar la seva absència d'Alemanya per rastrear en la seva ascendència jueva.

Vicenç HENRIC, *Dies i nits dins la tempesta. Memòries d'un deportat a Dachau*, Cossetània Edicions, Valls 2004, 147 pàgs. L'autor, fill d'un poblet proper a Perpinyà, mostrà des de ben jove el seu suport a la República amenaçada i continuà amb el seu compromís antifeixista en la Resistència, actitud que li valgué l'arrest i la posterior deportació a Dachau. En ser alliberat, el mateix novembre de 1945, va escriure els seus records, ara recollits en forma de llibre, des de la captura, la seva implicació en

la revolta de la presó d'Eysses, el llarg camí des de Compiègne fins a Dachau i els fets quotidians als comandos de treball. L'autor, en un epíleg escrit l'any 1999, adverteix de la seva intenció de mostrar als joves les horroroses conseqüències dels sistemes opressius i de la supressió de les llibertats.

Boris PAHOR, *Necròpolis*, Pagès editors, Lleida 2004, 253 pàgs. Internat quinze mesos en els camps de concentració de Natzweiler-Struhof, Dachau i Bergen Belsen, Pahor ens ofereix el testimoniatge del seu passat com una ofrena a tots els que van desaparèixer durant el terrible període del nazisme. L'autor, escriptor brillant i reconegut en llengua eslovena i vinculat al Pen Club, no es limita al relat de l'horror al que el va abocar la seva lluita antifeixista, sinó que confegeix un bell i lúcida llegat de la humanitat preservada en formes molts diverses enmig dels universos d'horror nazis.

Galo RAMOS, *Sobrevivir al infierno. Memorias de una víctima del nazismo*, Ed. Nardo Villaboy, Avilés 2002, 174 pàgs. Gràcies a l'estímul del fotògraf Nardo Villaboy, amb el qual va viatjar a

Mauthausen l'any 2001, Galo Ramos narra en cinc capítols la crònica de la seva vida, des de la infància a Avilés fins al seu alliberament de Mauthausen. Va iniciar el seu llarg èxode el 1937, fugint de les tropes franquistes, cap a França i Catalunya, per travessar de nou la frontera el 1939 en direcció a Angulema; amb la seva família va ser embarcat en el denigrant comboi en direcció a Mauthausen, on va ser internat junt amb el seu pare i el seu germà.

David SERRANO i BLANQUER, *L'hora blanca, L'Holocaust i Joaquim Amat-Piniella*, Fundació Ars, Sabadell 2004, 280 pàgs. L'autor, membre fundador del CILEC (Centre d'Investigació de la Literatura Europea Concentracionària), radiografia el relat novel·lat d'Amat-Piniella, K-L Reich, inserint-lo en les grans obres de la literatura concentracionària, al costat de Levi, Wiesel, Semprún, Kerstész..., que exploren en la condició humana en situacions extremes. En l'obra, l'anàlisi dels personatges ofereix un ventall ric i divers dels republicans que patiren la deportació al camp de Mauthausen, així com també del comportament dels botxins i els seus còmplices.

CONVENI GENERALITAT - AMICAL

El passat dia 10 de maig es va signar un conveni de col.laboració entre el Departament de Relacions Institucionals, que encapçala Joan Saura i la nostra associació, en el context d'impuls a la creació de l'Institut Memorial Democràtic que vol facilitar la recuperació de la memòria històrica a Catalunya. L'acord signat permetrà l'elaboració, amb finalitat pública, del cens de tots els deportats, la catalogació de la informació documental de l'Amical i la creació d'un fons filmogràfic especialitzat en el tema de la deportació.

DONACIÓ DE LLIBRES

Agraïm a Roger i Jordi Sempere Roig la donació d'una part del fons de la seva mare, Montserrat Roig, per a nodrir la biblioteca de l'associació.

Mauthausen 2005

Benvolguts socis i amics,

Ens complau comunicar-vos que l'Amical està organitzant un viatge a Mauthausen que tindrà lloc el mes de maig de 2005 per tal de celebrar el 60è aniversari de l'alliberament dels camps.

Ens agradaria compartir amb tots vosaltres aquest moment, i per tal de facilitar les tasques d'organització iniciem ja la preinscripció al viatge. Hi ha 250 places així és que si voleu rebre informació ompliu i lliureu a l'Amical aquesta butlleta o poseu-vos en contacte amb nosaltres al telèfon 93 302 75 94 o al fax 93 302 75 83.

Nom
Cognoms
Domicili
Número Pis
Localitat
Codi postal
Telèfon
E-mail